

Kunstenaars aan de slag met opvoedkundig boek van Jan Amos Comenius

De Moederschool inspireert

DOOR MARGRIET VAN SEUMEREN
NAARDEN - Kinderen van twee en drie jaar kijken graag in de spiegel. Dat vinden kinderen grappig, schreef de bekende Tsjechische pedagoog Jan Comenius. Nu 350 jaar later wordt er nog steeds onderzoek gedaan naar de identiteitsontwikkeling van het kind.

In zijn boek 'De Moederschool' gaat Comenius in op de eerste zes levensjaren van de mens. Op uitnodiging van het Comenius Museum en het Huizer Museum hebben kunstenaars zich laten inspireren door 'De Moederschool'. In twee exposities zijn schilderijen, beelden, foto's, textiel en meubels te zien over de eerste levensjaren van het kind.

Waar beter dan in het Comenius Museum kan een expositie over de naamgever van het museum worden gehouden. De Tsjechische pedagoog, theoloog en filosoof Jan Amos Comenius (1592-1670) schreef in 1621 het boekje 'De Moederschool'. Het gaat over de periode voor de geboorte en tot zes jaar daarna en is waarschijnlijk de belangrijkste periode in de ontwikkeling van de mens. De onderwerpen die Comenius aanstipt als geen stress voor de moeder tijdens de zwangerschap, het belang van borstvoeding, het spelen buiten en het belang van voorlezen zijn nog steeds actueel. De meeste werken zijn speciaal

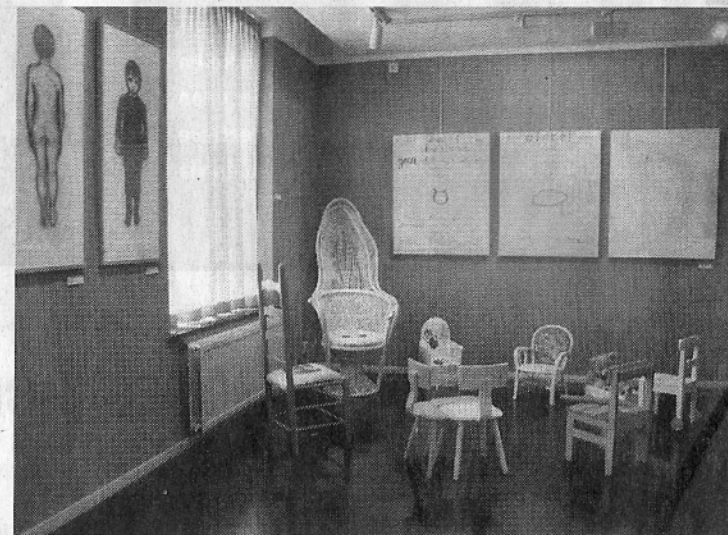

Een schilderij van Dirk van Someren geïnspireerd op De Moederschool van Jan Amos Comenius. FOTO PR

voor de exposities gemaakt. Als kinderen beginnen te zitten, te staan of te lopen, gebruik dan kleine stoeltjes, karretjes en meubilair, aangepast aan hun lichaamslengte, schrijft Comenius in het vijfde hoofdstuk van 'De Moederschool' over de ontwikkeling van het jonge kind. Dit inspireerde Elganan Jelsma tot een bijzonder stoelenproject. Ik heb wat met stoelen", schrijft Jelsma in het begelei-

dende boekje van haar project. „Mijn uitgangspunt bij dit project was het weergeven van de eerste zes jaar aan de hand van evenzoveel stoeltjes en een moederstoel. Het kleinste stoeltje, formaat kabouter, is bedoeld voor het eenjarige kind. Het stoeltje is beschilderd met handen en voeten en verwijst naar de eerste levensfase waarbij het spelen met handen en voeten belangrijk is. Het derde jaar be-

staat uit onderzoek en dingen slopen, een beer in een karretje met ander speelgoed en een witte stoel verwijzen hiernaar. Met vijf jaar leren kinderen tellen en bouwen. Een stoel met nog eens twee delen van stoelen leren het kind tellen en stapelen. De grootste stoel, die van zes jaar, heeft een hoge leuning en een chique zitting. Het bereidt het kind voor op school. 'Om te leren lezen en schrijven, om een

Overzicht van de tentoonstelling De Moederschool in het Comenius Museum, met op de voorgrond het stoelenproject van Elganan Jelsma.

FOTO PR

groot mens te worden, een onderwijzer, een senator of rechters, kortom om een ontwikkelde mens te worden die later een eervol beroep kan uitoefenen", schreef Comenius. De grote stoel, die van de moeder, slaat op de fase van borstvoeding en het voorlezen."

Het project geeft op een originele en speelse manier dat weer wat Comenius bedoelde met 'De Moederschool'. Andere werken in het Comenius Museum die verder in het oog springen is de lichtbak Informato met de getekende contouren van moeder en kind van José van 't Rood. En het schilderij van Dirk van Someren van een meisje met ted-

dybeer, wachtend bij een betonnen muur op haar moeder. Ook de twee schilderijen van Maja Boot over haar persoonlijke verhaal als moeder, vermengd met dat van Comenius weergegeven in een persoonlijke verhalende stijl, springen eruit. De tentoonstelling in het Huizer Museum gaat 26 juni open. De exposities De Moederschool. Hedendaagse kunstenaars geïnspireerd door Comenius zijn te zien in het Comenius Museum, Kloosterstraat 33, Naarden. Open: di t/m zo van 12-17 uur. T/m 4 september. De expositie in het Huizer Museum, Achterbaan 82, Huizen. Open: di t/m za van 13.30-17.00 uur is te zien van 27 juni t/m 4 september. Bij de dubbel-expositie is een catalogus verschenen.